

Qds gn v onun hmiyyiti

Qds gnrd, siz tqdim edcyimiz mqal, MMDB-nin tkilatl, slamazeri.com-un informasiya dstyl
keirilm qmal msabiqsinin qalibi olmu yazdr

Mövzu il bu gün qdr mslni v onun mahiyttini tam tfsilat il I alan bir çox mqallr yazlb, fikirlr söylnilib. Ancaq bu yazda “Qüds günü” il bal blk d diqqtdn knarda qalm v toxunulmam irili-xrdal hanssa mqamlara diqqt çkmy çalacam. Bu günün tsisi, ümumuiytl tsis olunma raiti, sonrak mrhllrd faiz etibaril hans sviyyd irlildiyi tarix v siyastl orta sviyyd maraqlanan hr ks mlumdur. Bu baxmdan keçmi, gediln yola nzs salaraq bu sual vermk lazmdr - “Qüds günü” n qdr hmiyytidir? Onun keçirilmsi nlrin qazanlmasca sbb olub? Keçmidkilr nzrn onun glck perspektivlri nlri vd edir? Ibtt bütün bu suallara cavab verildikdn sonra (ki, bu, baqa bir mövzudur) yenidn bzi msllr diqqt yetirmk lazm glck. Bir d, önml ola bizim bir frd olaraq bu msly hans kontekstd yanamamzdr. Yni msln mn - bu yazn yazana v yaxud mn - bu yazn oxuyana gör bu günün hmiyyti hans sviyyddir? Ümumuiytl hmiyytl olmaldrm, yoxsa yox? Olmalrsa hans sviyyd olmaldr? Ax bu günün qeydi, hanssa corafi zonallqlara gör d dyiir. Ax bu günü israrla qeyd edn v bu günün qeyd olunmasna israrla tpki göstrnlr d corafi zonallna gör müxtif rtlr v qanunlar daxilind yaayan insanlardr. Bs bu gün bir azrbaycanl üçün hans hmiyyt malikdir? Bs bu gün, inanc v yaxud inancsz azrbaycanl üçün hans hmiyyt malikdir? Bir az da irli getsk, bu gün, inanc,ancaq frqli mzhblr sahib azrbaycanl üçün n qdr hmiyytidir? Bütün bu v mtn boyu bundan sonra verilck suallar, slind el bu yaznn v onun toxunduu mövzunun çözülmsin, aydnlanmasna xidmt edir v mahiyet etibaril bu mqald toxunulan mtlblrin el buradaca bitmmisi v dyrli oxucunu yazdan sonra da frdi istyi v zmi .saysind hanssa qaranqlqlara iq tutmaa sövq edir Uuml;mumuiytl bütün msllrd tqdimat çox önmlidir. El is bu& günün tqdimat indiy qdr hans sviyyd olub? Mn “Qüds günü”nün srhdlri aaraq baqa ölkrl etdiyi tsirdn yox, orada n cür tqdimatndan yox, mhz Azrbaycan reallndan danram. gr bu gün, hqiqtin d haqqa, dalt dvtdirs, zülm etirazrsa, o zaman niy indiy qdr Azrbaycandak yaylma areal ancaq mscid divarlarndan o trf keç bilmyib? Mscid daxilindkilrmi bu günün üarlarnn hqiqtin inanmr, yoxsa mscid trafndaklarm bu ideallara inanmr? Niy dünyada frqli spkilrd bu qdr ss-küy sbb olan bu gün Azrbaycanda ancaq 3 - 5 dindarn söhbt mövzusudr? Bym bu gün ancaq dindarlar üçündürs o zaman niy bzn dindarlar ümumun adndan danr? Yox gr ham üçündürs o zaman niy bu gündn hamnn xbri ?yoxur Bu gün bizim reallqda ksriyyt üçün “Qüds günü”nü tsis edn adam, ad çkilnd drhal az büzüln hanssa mühafizkar bir saqqall kii imicinddir. Bu is tbii ki öz bana ba vermyib, zamanla qlibdirilib. Savadszlq is bu qliblmy yetrinc kömklik göstrib. nsanlar hanssa tlqin v tblilrdn sonra kortbii kild bzn hqiqtli bel inkar edck qdr kiçildilib. (bu da ayrca bir mövzudur) Bs el is n etmli? nsanlar yanl bildiklri bir adamn tsis etdiyi günün v onun ideallarn doru olduuna

?inanarlarm

Abzasn vvlind qeyd etdiyim tqdimat msinsin qaydram. Blı, tqdimat önmlidir. gr hanssa bir trf hr hans bir ideallar tbli edirs, o zaman vvlc özü-özün v öz ideallarna inanmaldr v paralel olaraq da qar trfi inandrmaldr. Bunun üçün hanssa hiyldn v monipulyativ tklif v dvtldn istifad etmk lazm deyil. Msln "avropa.info" sayt kimi saytn adn Avropa qoyub içind is Sudiyy rbistannn ideallarn alamaq. V yaxud daha da ustaca davranb insanlarn emosiyalarndan istfad etmk. Msln son zamanlar gündmdn dümyn rqi Türküstan mslni kimi. Mhz bu msld siyasi idarçiliyi el öz rhbrlri trfindn d çox zaman hisslr v duyular üzrindn aparlan Türkiy cmiyytini aldatmaq el d çtin olmad. nsnlara bir-iki qurama shn fotolar v bunlarn sosial bklrd davaml piyar kifayt etdi ki, meydanlara axsnlar, harda gözüqyq adam gördürs çinli bilrk basb döysünlr v.s (Baxmayaraq ki, el Türkiynin özünd Banu Avar bunun ksini iddia edn kifayt qdr foto v aradrmalar tqdim etmidi) El bizim insanmz da bu külyin istiqmtin sdi. Bizd d Çin leyhin hanssa etirazlar filan oldu. Çünki manipulyasiya mhz hssas hisslr üzrindn aparlmd. Bunlarn is müasir dünyada hans vasitrl v nec, ny hesablanaraq hyata keçirildiyi gün kimi ayndr. Ancaq bütün ba vernlr bir .gün hr ks mlum olacaq. El aldananolarn özün d Onsuz da günümüzün insanlar, düün biln, düünmyi istynlr a-qaradan seçmyi bacarrlar. Demk ki, onlara sadc a v qaran göstrmyi bacarmaq lazmdr, hisslri il oynayb öz trfin çkib sonda özün söydürmk yox. gr a v qara olduu kimi göstrils, bizim insanmz görck ki, onun öz torpan 20 faizi ial olunduu kimi baqa bir bel drdi olan da var. O zaman onun da üryi yanacaq. gr a v qara olduu kimi tqdim edils insanlar, mayas tmiz olanlar haqqn yannda olma seçcklr. Heç n ed bilmslr bel ürklri, ruhlar v düünclri il haqqn yannda olacaqlar. Hm onsuz da söhbt Azrbaycan reallndan gedirs bu günün insanlar üçün hanssa fövqlad bir öhdliklri yoxdur. nsnlardan sadc ruhlarnn hadt barman qaldrmaqla bu msld haqqn yannda olmalarn byan etmlridir n böyük gözlni. Baqa n ola bilr ki? Blı, baqa ölklr, ümumiyyl baqa topluluqlar üçün bu göstricirl dyi bilr. Msly bu gün dünyada ba vern hadislrin fonunda nzs salsaq “Qüds günü”n münasibtin v onun qeydinin ölklr gör onsuz .da frqli olduunu görçiyik. Bu, tam baqa bir msldir Bu gün dünyada bütün oyunlar açq oynanlr. Qrb-Avropa v ran-Rusiya-Çin cbhsı. Bu cbhlin arasndak münaqıl, soyuqluqlar. Bu ölklrin bu msld ikinci drcli hmiyytli olan ölklr tsiri v oyuna onlarn da daxil olmalar. V mlundur ki, mhz “Qüds günü” il d bal bu ölklrin münasiblri frqlidir. Bir d bütün bunlarn fonunda Azrbaycann mövqeyi. Mlundur ki, bizim d n yaxn qonularmzdan tutmu, hndvrimizdn n uzaqda olan ölklr qdr ksin v üstüst dün maraqlarmz var. Vtnda olaraq da ilk iimiz bu msllrd maksimum hssas olmaqdr. Çünki msly real yanasaq görürük ki, mhz bu günün tsisi ran nqilabnn rhbrin addir. Yuxarda qeyd etdiyim mqam, yni bu günün ksin v üstüst dün mqamlar is bu ölk il d aramzda kifayt qdrdir. Beld is ancaq ayq bala düünmk grkdir. nsnlara hanssa ideyann, ideallarn frddn, ruhdan doduunu, bunun siyasi msllr heç bir aidiyyat olmadn .anlatmaqdr n mühüm ms Kims “Qüds günü”nd bizdn limiz avtomat

gümüş; türkçe; b gedib harasa, kims atma istmir. Yuxarda da qeyd etdiyim kimi bir insan olaraq biz dördüncü n bu məsləd mənvi cəbhəmizi mənşəyin etməkdir. Onsuz da bu gümüş; hr ey gümüş;zər önünd ba verir. Qalan eylərin mahiyəti və tqədiri is ancaq Allaha agahdır - ta bu dördüncü nyada, yer kənənərsindən vərnlərdən tutmu, öz içimizd, öz frdi dördüncü nyamzda ba vərnlər qdr. Sadəcə biz dördüncü n normal və nə sivil kildə insanların bu və bu kimi məslər duyarlılıq artrmaq lazımdır. Məslən, gr bizdən ikinci dönuş;nya mənşəharibəsində yəhudi-alman mənşənasibələri haqqında sorusalar almazı avtomatik olaraq gln ilk şəhərlər “Pianoçu”, “41-ci ilin yaz”, “Hyat özldir”, “indlerin siyahs” və digər bu kimi filmlərin tləqinləri olacaq. Çünki bu gümüş; kims onu gümüş;zü il gümüş;rəms də kimlər hadisələrin məhz bel olduunu dikt edn filmər çkədirib. Ancaq bu gümüş;n kims Fləstinin zənəlməməz məruz qaldın hanssa yalan-palanla, emosional vəsitələr izah etməy ehtiyac yoxdu, hr ey hr kəs aydınlaşdır. Fləstin məsləsində bizim məsuliyyətimizi bir az daha artrən is onları da bizim kimi mənşəslərə olmalar, dolaysıla həm də din qarda olmamazdır. El is nədir bu sivil yolla insanların duyarlılıq, onları diqqətini məsli çkmək? Məslən məlumat “arlı hebdo” jurnalının redaksiyasına olan həməcumu xətərləyəq. Həmin rəfət bu hadis gümüş;nərlə dönuş;nyanın hr yerində efişlərdən dönuş;mdi və efişlər bir yana, bu məsli sosial bəklərdə diqqət maksimum hədd çattd. Həmin hadisini qnaməq məqsədilə yaradılan hata uzun zaman aktiv və lider oldu. Halbuki slindən hələ o məslənin mahiyəti bəqa idi, örənən və gümüş;rənən çox trəfləri vərdə və s. Ancaq istinlən halda o hadisinin piyari üçün seçilən yol özü doru idi. Bəs “Qüds gümüş;nü”ndən ba verək, hans adla yaradılan hata dönuş;nyada demək, elə Azərbaycanda ss salacaq, diqqət çkək? Yoxsa yen hanssa məscid, hanssa aqressiv bir molla kimlər quru İnt oxuyacaq (və ayrıca oxuduğu bu İnt də məscidin divarlarından o trəf amayacaq) və insanlara yalnız saxta və grəksiz aqressiya? yüklyck

Bu mənşəvəzü il bal təfrəvətən qdr çox ey demək olar. Bu, hr eydən ləvə frdi-mənvi məslədir. Qəsəcə desk məslət budur ki, bir məram yayaq, ictimai iddialı olan frd və yaxud topluluq vəlcə özü buna aradıraq inanmal və ardıcınca da nə uyğun vəsitələr insanları buna inandırmaldr. Hədf is birdir - insanların duyarlılıq, ictimai-sosial-siyasi həssaslıq, haqq-prəstiliyi, zənəlməməz etiraz hissini oyaq saxlamaq. Bu qeyd olunanlar is həm də razisiñin 20 faizi ial altnda olan, torpa hidrlərinin qan ilə yorulan, haqsz zənəlməməz məruz qalan ölk olaraq bizim cəmiyyətimiz üçün son dərəcə həmiyyətlidir. Fikirlərimi mənşəslərə səsiyoloqu li ritinin bir sırat ilə tamamlayram - “gr haqq; brpa ed bilmirsinizs, o zaman onu byan etmək dəri saxlayın.”

slamazeri.com üçün

Qeyd edək ki, bu yazı MMDB-nin təkələf çilə, slamazeri.com-un informasiya stili təkələf edilmiş "Qüds gümüş;nü mqalə mənşəsabiqsi"ndə itirak edib və qalib olub